

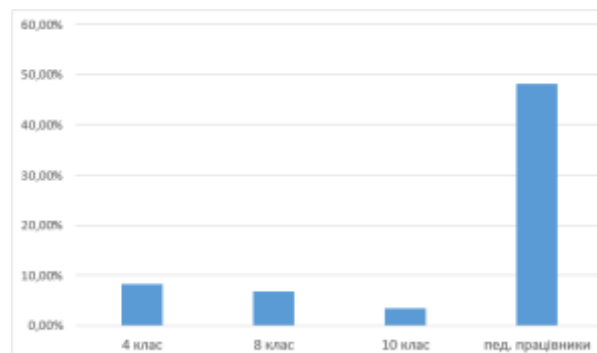
Характеристика якості демократичного освітнього простору Лапайвського ліцею імені Героя України Георгія Кірни

Ключове питання: чи відповідають взаємини між учасниками освітнього процесу принципам демократії та вимогам чинного освітнього законодавства до управління ЗЗСО (демократичний виховний простір) ?.

Інноваційний шлях розвитку суспільства можна забезпечити, сформувавши покоління людей, котрі мислять та працюють по-новому. Одним із основних завдань сучасної школи є інтеграція освіти для демократичного громадянства та освіти з прав людини, створення навчальної моделі для здійснення демократичної освіти, а пріоритетним напрямом процесу навчання є формування демократичного суспільства. Разом з тим, навчальний заклад освіти має готувати громадянина до участі в демократичних процесах у державі, до успішної реалізації в сучасному світі, допомагати учасникам освітнього процесу навчатися, критично мислити, працювати в команді, комунікувати, брати на себе відповідальність, а також розвивати навички для життя в демократичному суспільстві.

Показники якості демократичного освітнього простору за результатами анкетування наступні:

- 4 клас – 8,33 %;
- 8 клас – 6,67 %;
- 10 клас – 3,45%;
- педагогічні працівники – 48,15%.

Учні 4-х класів (94,44%) упевнено відповіли, що знають за якими правилами у ліцеї організовано учнівське самоврядування. 5,56 % зі 100 % опитаних не впевнені, що знають відповідь на це питання.

У процентному відношенні опитаних учнів 5-х класів (97,22%) зазначили, що активно брали участь у житті класу, а класний керівник допомагав, підказував, радив. Описані показники загалом свідчать про сприятливу атмосферу.

Необхідною умовою позитивного досвіду соціалізації у ліцеї є сприятлива атмосфера взаємодії між учнями та вчителями, адміністрацією,

батьками, громадою в організації шкільного життя, оскільки шкільна громада буде успішною тоді, коли у навчальному закладі не будуть боятися говорити про труднощі, а разом знаходити шляхи їх вирішення, тоді коли будуть діяти принципи поваги до прав людини. Учнівське самоврядування в навчальному закладі – це реальна здатність учнівської громади самостійно вирішувати усі питання учнівського життя в межах компетентності.

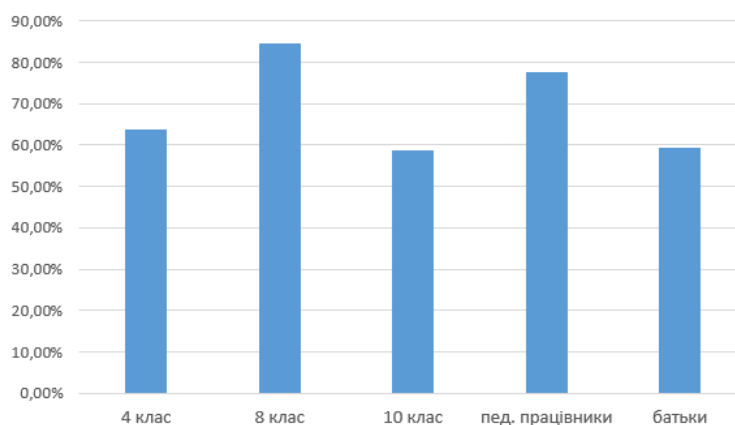
Учні 4-х класів (94,44 %) відповіли, що знають, для чого створене учнівське самоврядування, розуміють важливість роботи учнівського самоврядування у класі та прийняття важливого для учнів рішення.

Учні старших класів: 8 класи (64,44%) та учні 10 класів (62,07%) зазначили, що чергові вибори до органів учнівського самоврядування пройшли з дотриманням норм і прав, їх у цьому підтримали педагогічні працівники (96,30%) та батьки (66,67%).

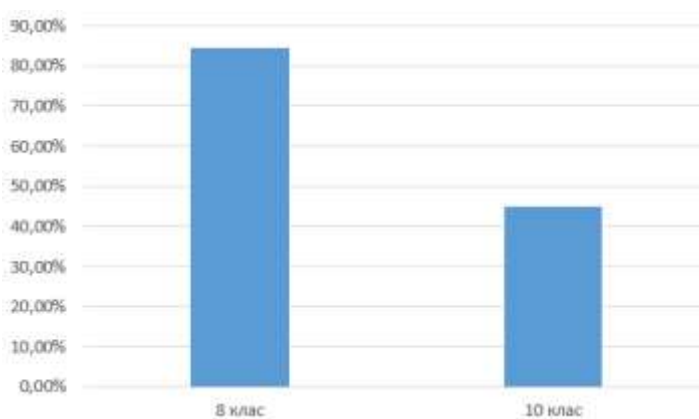
Для 68,89 % учнів 8-х класів вирішальним чином для обрання в органи учнівського самоврядування впливають особисті якості кандидата та конкретний план дій, у цьому їх підтримують учні-десятикласники (62,07 %).

➤ на питання про користь роботи учнівського самоврядування респонденти вбачають: учні 8-х класів (84.44 %) велику користь, це і захист прав дітей, відстоювання інтересів учнівства, проведення пізнавальних заходів,

ухвалення важливих рішень, проведення акцій для привернення уваги вчителів до проблем учнівства. У цьому їх підтримали учні 10-х класів (58,62 %), а також педагогічні працівники (77,78%) та батьки (59,26 %), такої ж думки дотримуються учні 4-х класів (63,89%).

Процентне співвідношення опитаних респондентів учнів 8-х класів (60 %), учнів 10-х класів (82,35 %), педагогічних працівників (78,57 %) та батьків (74,07 %) вказують про те, що органи учнівського самоврядування звітували про свою роботу.

- на запитання про ставлення педагогів школи та дирекції до учнівського самоврядування учні 8-х класів (84,45 %) відповіли, що керівництво ліцею та педагоги зважають на рішення та організацію роботи учнівського самоврядування, до них приєдналися міркування учнів 10-х класів (44,82 %), які додали, що думку учнів враховують. Отримані показники свідчать про демократичний прозорий підхід до організації роботи органами учнівського самоврядування в освітньому середовищі Лапаївського ліцею.
- з'ясували, чи має учнівство можливість вільно висловлювати свою думку про навчальний заклад, взаємини з педагогами та отримали такі показники: учні 8-х класів (48,89 %) стверджують, що можуть висловити свою думку, їх у цьому підтримали учні 10-х класів (44,83%), педагоги (70,37 %), батьки (48,15 %). Учні 10-х класів (44,83%) з впевненістю відповіли, що можуть висловити власну думку на зборах класу та засіданні органів учнівського самоврядування школи, їх у цьому підтримали учні 8-х класів (71,11 %).
- про те, як учасники освітнього процесу та громадськість довідуються про прийняті адміністрацією рішення, говорять відповіді респондентів анонімного анкетування: педагоги (85,19%) та батьки (25,93%) дізнаються із щорічного звіту директора перед колективом та громадськістю, 48,15% опитаних педагогів зазначають, що офіційні новини та документи обов'язково розміщуються на сайті закладу, веб-сторінці в соціальних мережах, в цьому їх підтримують батьки (44,15%).

➤ у розробленні офіційних документів закладу освіти особисто брали участь 92,59 % педагогічних працівників та 39,29 % опитаних батьків (річний план роботи, освітня програма закладу, виховна програма, правила внутрішнього розпорядку). 81,48% опитаних своїми відповідями запевнили, що до розроблення стратегії програми розвитку закладу освіти були залучені лідери учнівської та батьківської спільнот.

- 85,19 % опитаних педагогів відповіли, що права педагогічних працівників у Лапаївському ліцеї дотримані. Про захищеність прав учнів 96,30% опитаних батьків відповіли ствердно «Так! Захищені.» в цьому їх підтримали учні 10-х класів (75,86%) та учні 8-х класів (86,67%). ніколи не підпадали під дискримінацію за статевою ознакою. До 88,89 % опитаних педагогів ніколи не було психологічного тиску з боку дирекції.

- щоб з'ясувати, чи підтримує дирекція навчального закладу та педагогічний колектив ініціативи учнів, батьків, що стосуються освітнього процесу, аналізуємо отримані показники. Учні 8-х класів (55,55 %) зазначило, що керівництво ліцею йде на зустріч і допомагає втілити задумане. У цьому їх підтримують учні 10-х класів (82,76%), педагоги (96,30 %) та батьки (92,59 %). Окрім цього, 11,11 % учнів 8-х класів вважають, що керівництво ліцею не підтримує таких ініціатив, бо учні жодних заходів не ініціюють. Якщо аналізувати це питання глибше, можна зробити висновки, що необхідно розвивати в учнях старших класів ініціативність та різноманітний прояв лідерських якостей.

- учні 10-х класів (82,35 %) відповіли: «Так!» і вказали на те, що вони обговорюють усім класом на початку навчального року період, напрям виховних заходів, планують спільні мандрівки та поїздки. У цьому їх підтримали учні 4-х класів (69,44%) зазначили, що класом вирішують та планують свої поїздки, педагоги (92,86 %), батьки (85,19%). З аналізу даного питання можна зробити висновок, що більшість педагогів провадить свою виховну роботу з учнями відкрито, не замовчуючи основного.

Теза: у Лапаївському ліцеї частково сформований демократичний простір. Є пункти, на які учні, вчителі та батьки відповіли ствердно та підтримали думку про те, що навчальний заклад освіти навчає солідарності, відповідальності за себе та інших, допомагає зрозуміти значення демократичних інститутів та процедур, пояснює правила співпраці та участі в суспільному житті, допомагає учням повірити у свій потенціал, а також вчить його реалізувати.

Проблеми:

- деякі учні вважають, що керівництво ліцею не підтримує їх ідей, бо опираючись на міркування, самі ж учні жодних заходів не ініціюють. Припускаємо, що таку думку можуть формувати вихованці ліцею, які не зацікавлені у спільній роботі, найперше в межах власного класного колективу та ті, хто мають пропуски і проблеми у навчанні; оскільки кожен класний керівник проводить протягом навчального року різноманітні виховні, тематичні, просвітницько-профілактичні заходи, де відповідно до структурного наповнення запланованих виховних справ, мотивує дітей до індивідуальної участі, проте часто у самих учнів є власні ідеї та творчих підхід, який при спільному обговоренні завжди приймається до уваги, є корисним і конструктивним. Зауважимо, що активна позиція учнів завжди схвально підтримується їх класними керівниками та адміністрацією ЗЗСО.

Пропозиції:

- педагогу-організатору продумати проведення учнівської просвіти, в межах навчального закладу, для прикладу у приміщенні актової зали Лапаївського ліцею, забезпечити присутність учнів 4-9 класів та провести презентаційну зустріч. Розробити мультимедійну презентацію про роботу органу учнівського самоврядування, сформувати розгорнуте розуміння дітьми процесу створення та його діяльності, відповісти на запитання учнів та учасників заходу;
- класним керівникам, педагогічним працівникам, педагогу-організатору та учнівському самоврядуванню за допомогою творчих різнопланових робіт допомогти учням розвивати у собі лідерські якості та можливість проявляти власну ініціативу.